

Юрженко А.Ю.

начальник відділу з міжнародних зав'язків
helen18@online.ua

Волошинов С.А.

к.п.н., завідувач кафедри інноваційних технологій та технічних засобів
судноводіння, доцент
s_voloshinov@ukr.net
Херсонська Державна Морська Академія, м. Херсон

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СФОРМОВАНOSTI АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СУДНОВИХ МЕХАНІКІВ

Анотація. Удосконалення системи професійної англomовної підготовки вимагає визначення, обґрунтування та реалізації педагогічних умов професійної підготовки, що сприятимуть формуванню комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків. У роботі пропонується нова модель формування англomовної комунікативної компетентності майбутніх морських фахівців, а саме: суднових механіків, на засадах гейміфікованого підходу. Надаються також результати експериментального дослідження сформованості іншомовної комунікативної компетентності судномеханіків. Таким чином, наведені результати дослідження свідчать про зміни у системі навчання англійської мови за професійним спрямуванням і, як наслідок, у мотиваційній сфері, яка є однією з основних компонентів професіоналізму морських спеціалістів. Доведено, що гейміфікація у системі змішаного навчання також сприяє залученню курсантів до вивчення морської англійської мови, дозволяє навчатися в інтерактивному середовищі.

Ключові слова: англomовна комунікативна компетентність, суднові механіки, гейміфікація.

Все більше сучасних дослідників привертають свою увагу до англomовної комунікативної компетентності морських фахівців, намагаються окреслити та реалізувати у навчанні найбільш ефективні педагогічні умови її формування, які б дозволили досягти позитивних змін у рівнях сформованості досліджуваного утворення.

Мета роботи – проаналізувати результати експериментального дослідження сформованості англomовної комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків.

Інноваційні методи та технології у формуванні англomовної комунікативної компетентності майбутніх моряків були досліджені Adam Weintrit, Tomasz Neumann (симуляційні технології) [3], Fan L., Fei J., Schriever U., Fan S. (метод проєктів, репозиторій компетентностей) [1], Raju A. (аудіо-лінгвальний метод, комунікативний підход) [2] та ін.

Нами було розроблено та апробовано модель формування комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків, яка

складається із шести блоків, а саме: цільового, нормативного, методологічного, змістового, процесуального та результативного.

Цільовий блок складається із соціального замовлення на підготовку компетентних судових механіків, мети (сформувати достатній та високий рівні комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків) та завдань (підвищення мотивації до вивчення англійської мови, поглиблення мовних знань для здійснення професійного спілкування).

Нормативний блок містить нормативно-правову базу, державні стандарти, освітні програми, міжнародну конвенцію та кодекс ПДНВ.

Методологічний блок складається з методологічних підходів (компетентнісного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого, системного, гейміфікованого), принципів (Загальних: науковості, активності, систематичності та послідовності, наочності, єдності теоретичної та практичної підготовки; Специфічних: розвиток мотивацій; ігровий принцип).

Змістовий блок містить такі дисципліни: Іноземна мова, Англійська мова та Англійська мова за професійним спрямуванням.

Процесуальний блок складається зі структури комунікативної компетентності майбутніх судових механіків (знання, уміння, навички спілкування) та компонентів комунікативної компетентності (мотиваційного, професійного та творчого), критерії та показники сформованості комунікативної компетентності: когнітивно-змістовий (система знань); діяльнісний (уміння спілкуватися); мотиваційний (зацікавленість у результатах); комунікативний (комунікативні вміння); рефлексивний (здатність контролювати результати).

Результативний блок містить рівні сформованості комунікативної компетентності (високий; достатній; середній або низький) та результат: достатній та високий рівні сформованості комунікативної компетентності.

Виявлено, що формування англомовної комунікативної компетентності буде ефективним лише за реалізації таких педагогічних умов:

- забезпечення позитивної мотивації курсантів до навчальної діяльності у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням;
- запровадження гейміфікованого підходу у системі професійної підготовки майбутніх судових механіків засобами інформаційно-комунікативного педагогічного середовища;
- реалізація змішаного навчання дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням».

Реалізація першої педагогічної умови передбачає розвиток мотиваційної сфери курсантів та зріст їх активності через організацію змішаного навчання: розробку елементів гейміфікації (вправ у вигляді ігор, відзнак, таблиць лідерів, прихованих елементів), відео та аудіо контенту, презентацій, віртуального туру по судну, як одного із

II Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю
компонентів віртуально-реального судна, глосарію, анкет, форумів та чатів тощо. Все це дозволяє реалізувати система електронного забезпечення навчання на базі LMS MOODLE [2].

Саме гейміфікований підхід, реалізація наступної педагогічної умови, сприяє росту активності та підвищенню мотивації до навчання англійської мови, що в свою чергу спрямовує курсантів на виконання головної мети навчання – формування професійної англомовної комунікативної компетентності [5].

Для реалізації останньої педагогічної умови нами був розроблений та впроваджений електронний курс «Англійська мова за професійним спрямуванням» для майбутніх суднових механіків, у якому було розроблено інтерактивний контент дисципліни. Нами була здійснена програмно-технічна реалізація авторського курсу, оцінена його ефективність та придатність для вирішення завдань дослідження.

Результати даного експерименту об'єктивно засвідчили ефективність запропонованих педагогічних умов, що підтверджується даними статистичної обробки.

Висновки. До найбільш ефективних педагогічних умов формування англомовної комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків ми відносимо: забезпечення позитивної мотивації, запровадження гейміфікованого підходу та реалізацію змішаного навчання дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням».

Список використаних джерел

1. Fan, L., Fei, J., Schriever, U., & Fan, S. (2017). The communicative competence of Chinese seafarers and their employability in the international maritime labour market. *Marine Policy*, 83, – P. 137-145.
2. Popova Galina, Lvov Michael. Simulation technologies of virtual reality usage in the training of future ship navigators. 2-й Международный семинар по дополненной реальности в образовании. 22.03.2019. URL: <http://aredu.ccjournals.eu/aredu2019/> (дата звернення 23.05.2019 р.)
3. Raju A. The Difficulties of Maritime Communication and the Roles of English Teachers [Електронний ресурс] / Raju – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bsmrmu.edu.bd/journal-bmj/assets/pdf/vol-1-issue-1/bmj-01-01-03.pdf>.
4. Weintrit A. Information, Communication and Environment: Marine Navigation and Safety of Sea Transportation / A. Weintrit, T. Neumann. // CRC Press. – 2015. – №1. – 284 p.
5. Попова Г.В., Шерман М.І. Можливості використання інтерактивних технологій у професійній підготовці майбутніх судноводіїв. *Молодий вчений*. – 2018. – №2(54). – С. 304-310.